

Banky, bankovní soustava

ZSV, Ekonomika
Tomáš Kupka
Gymnázium Česká Třebová

□ prezentace slouží

- k opakování probraného učiva a jeho rozšíření
- jako informační zdroj pro přípravu na závěrečné písemné opakování

určeno primárně pro období: 30. 4. – 14. 5.
2020

Banky

- podniky obchodující na peněžním trhu
  - přijímají a opatrují peněžní vklady
  - půjčují peníze
  - nakupují peníze cizích zemí
  - uskutečňují peněžní operace

- ucelená soustava na trhu
  - centrální banka
  - komerční (obchodní) banky (služby pro firmy)
  - specializované finanční instituce (služby pro běžné občany)

Centrální banka

- instituce zřizovaná vládou (s partitivní nezávislostí) – **CNB** (v ČR)

<http://www.cnb.cz/cs/index.html>

- funkce CB v tržní ekonomice:
  - regulace množství peněz v oběhu (restriktivní nebo expanzivní monetární politika)
  - emitování peněz
  - dozor nad finančním systémem (bankovní licence, dohled nad peněžním a kapitálovým trhem)
  - stanovování základních ekonomických podmínek
    - diskontní politika (stanovení diskontní a lombardní sazby)
    - určování povinných minimálních rezerv

Komerční banky

- **soukromé firmy usilující o zisk**
od ostatních firem se liší vyšší mírou regulace centrální banky

- **zisk komerčních bank:**
rozdíl mezi úroky z úvěrů a úroky vkladů klientů
poplatky za služby

- **operace komerčních bank:**
  - **aktivní** (úvěry)
  - **pasivní** (vedení účtů, platební karty apod.)
  - **zprostředkovatelské** (bezhotovostní platební styk, směnárna, úschova, burzovní obchody apod.)

1. Aktivní operace KB (úvěrování)

- poskytování úvěrů (podnikatelům i občanům)

cena za úvěr: úrok (procentní podíl z hodnoty vypůjčených peněz zaplacený dlužník věřiteli)

úrok: výnos pro banku, náklad pro dlužníka

- Dělení úvěrů:

- Podle délky splatnosti: **krátkodobé** (do 1 roku)
střednědobé (2 – 4 roky)
dlouhodobé

- Podle účelu: investiční, spotřebitelské, provozní...

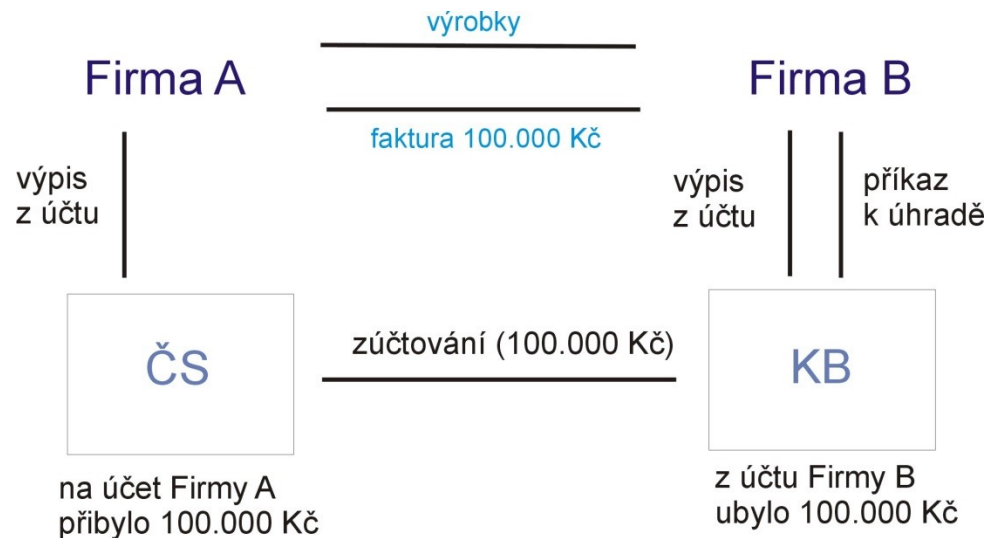
2. Pasivní operace

- příjmy peněžních vkladů (ochrana peněz, úroky...)
- druhy vkladů:
  - na požádání – vrácení vkladu kdykoli zpět
  - termínované – s výpovědní lhůtou

3. Zprostředkovatelské operace

- ❑ vedení účtu klienta
- ❑ směnárenské služby
- ❑ depozitní služby
- ❑ bezhotovostní platební styk

Moderní formy bankovníctví

- přímé bankovníctví
  - s podporou rozvoje nových technologií
  - komunikace banky a klienta bez jeho fyzické přítomnosti v bance
- nejčastější typy:
  - **Internet banking**
  - **Smartphone banking (smartbanking)**
  - **Home banking, GSM banking** (pomocí aplikace v domácím PC nebo mobilu)

Obchodování s cennými papíry

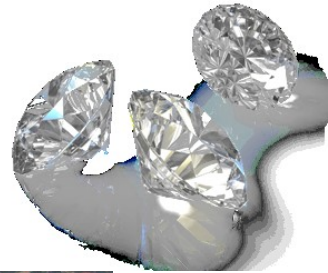

- substitut peněz ve vyspělých ekonomikách

- **Cenný papír** určuje vlastnické právo či pohledávku majitele cenného papíru vůči tomu, kdo cenný papír vystavil (emitent)
  - **vlastnické právo**: opravňují majitele k podílu na zisku, jmění, rozhodování podle vlastněného množství
(akcie)
  - **pohledávka**: příslib zaplacení určité částky
(směnka, pokladní poukázka, obligace, šek)

Způsob obchodování

- s CP se obchoduje na volném trhu - **BURZE**
  - zvláštní trh se zvláštní organizací (burzovní předpisy)
  - zboží zde není přítomno, předává se dodatečně
  - V ČR od 1993 **BCPP**
<http://www.bcpp.cz/>

- dělení burzy podle předmětu obchodování
  - **peněžní** (s cennými papíry, valutami, devizami)
  - **komoditní** (nafta, zlato...)
  - **lodního prostoru**

Struktura obchodování

- prodejci (vlastníci a emitenti)   **x**   investoři

- obchod se děje prostřednictvím **makléřů**
  - **banky** – na svůj účet, na účet klienta
  - **brokeři** – svým jménem, ale na účet klienta
  - **dealeři** - svým jménem na svůj účet